

**Qəzet
1931-ci ilin
aprelindən
çıxır**

DƏNİZ

*15 oktyabr
2015-ci il*
№ 35-36 (8993)
Qiyməti
38 qəpik

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin qəzeti

Müstəqilliyin ilk illərində, 1990-cı illərin ərəfəsində və 1990-cı illərin əvvəllərində erməni terrorçu təşkilatları bizim ərazimizdə 30-dan çox terror aktı törədib. Onlar metronu, gəmiləri, şəhərlərarası avtobusları partladılar. Bu terror aktları nəticəsində 2 mindən çox günahsız Azərbaycan vətəndaşı həlak olub.

Yəni, biz beynəlxalq terrorçuluğun nə olduğunu öz üzərimizdə hiss etmişik, xüsusilə beynəlxalq birliyin bu problemlərə laqeyd qaldığı bir zamanda. Biz 1990-cı illərin əvvəllərində beynəlxalq terrorizmlə təkbətək qalmışdıq. Biz terrorizmə qarşı mübarizədə beynəlxalq birlikdən heç bir kömək almadıq və öz gücümüzlə bu şər qüvvəni əzə bildik, kökünü kəsdik və Azərbaycan vətəndaşlarına bu qədər dərd, bəla gətirənləri cəzalandıra bildik.

Azərbaycana qarşı terror hücumları Azərbaycan torpaqlarının 1990-cı illərin əvvəllərində Ermənistan tərəfindən həyata keçirilən işğalçılıq siyasətinin tərkib hissəsi idi. Bu təcavüz nəticəsində Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınan ərazisinin təxminən 20 faizi işğal olundu, 1 milyondan çox Azərbaycan vətəndaşı öz Vətəninə qaçqın və məcburi köçkünə çevrildi. Biz son dərəcə ağır humanitar fəlakətlə üzləşdik. O zaman ölkənin iqtisadi vəziyyəti olduqca ağır idi. Praktiki olaraq, sənaye iflic vəziyyətə düşmüşdü, iqtisadiyyat dağılmışdı, inflyasiya ildə min faizdən yuxarı idi. Bu şəraitdə erməni təcavüzü nəticəsində bütün əmlakını, evlərini itirən bir milyon insan Bakıda və Azərbaycanın digər şəhərlərində sığınacaq axtarmağa məcbur oldu. O vaxt səkkiz milyondan bir qədər çox əhalisi olan ölkə üçün bir milyon qaçqın və məcburi köçkün yüksək göstərici idi.

Erməni işğalı yalnız beynəlxalq hüquq normalarının deyil, həm də bütün bəşəri normaların pozulmasıdır. Ölkələr arasında müharibələr, münaqişələr olur, lakin insanlıq simasını həmişə qoruyub saxlamağa səy göstərmək lazımdır. Xocalı faciəsi - dinc şəhərin erməni quldur dəstələri tərəfindən bir gecədə məhv edilməsi xalqımızın hansı vəhşiliklə üz-üzə

qaldığını göstərir. Artıq 10-dan çox ölkə Xocalı faciəsini rəsmi olaraq soyqırımı kimi tanıyıb. Bunun məsuliyyəti isə hazırkı və əvvəlki Ermənistan rəhbərliyinin üzərinə düşür.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi regional təhlükəsizliyə, sabitliyə böyük hədədir. Bu, bütün beynəlxalq hüquq normalarının pozulmasıdır. Ali beynəlxalq orqan olan BMT Təhlükəsizlik Şurası erməni işğalçı qüvvələrinin Azərbaycan ərazilərindən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnamə qəbul edib. Bu qətnamələr yerinə yetirilmir. Biz BMT Təhlükəsizlik Şurasının qərarlarının icrasını tələb edirik. Bu, bizim qanuni tələbimizdir. Azərbaycan ictimaiyyəti BMT Təhlükəsizlik Şurası qətnamələrinin bəzi hallarda bir günə yerinə yetirildiyinə, bizim vəziyyətdə isə 20 ildən çox vaxt keçməsinə və qətnamələrin kağız üzərində qalmasına çox təəccüblənir, amma yəqin ki, böyük dərəcədə narazıdır. Bu, ikili standart siyasətidir. Bu, beynəlxalq hüquqa, ali beynəlxalq orqan olan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qərarına hörmətsizlikdir.

Bax, biz bunlarla - ədalətsizlik, qeyri-obyektivlik, ikili standartlarla, bəzi hallarda isə işğalçının mükafatlandırılması ilə qarşılaşırıq. Ermənistan bütün tanınmış beynəlxalq normaları pozan təcavüzkar, işğalçı ölkədir. Axı, təkə tarixi Azərbaycan torpağı və sovet dövründə heç respublika da yox, vilayət muxtariyyəti olan Dağlıq Qarabağ işğal olunmayıb. Həmçinin keçmiş Dağlıq Qarabağ Vilayətinin inzibati sərhədindən kənarda 7 rayon da işğal edilib. Bu rayonlarda praktiki olaraq ermənilər yaşamırdılar. Bütün bu rayonlarda azərbaycanlılar yaşayırdılar. Onlar qovulublar, onların evləri, bizim bütün tarixi abidələrimiz, məscidlərimiz, qəbiristanlıqlarımız dağıdılıb, muzeylərimiz qarət olunub. Bunu bu gün İrəvanda ən yüksək vəzifələrdə oturanlar ediblər. Onlar hərbi canilərdir. Biz həqiqəti deməliyik. Çünki həqiqəti deməyib sussağ, özümüzü heç nə olmamış kimi göstərsək digər ölkələrdə də eyni hadisələr baş verəcək.

Tarix dəfərlə sübut edib ki, işğalçılarla “oynamaq” siyasəti aparmaq olmaz. Ötən əsrdə də, 1930-cu illərdə də faşizm, nasizmin yaranması, hitlərciliyin bəşəriyyətə gətirdiyi bəlalar da bəzi ölkələrin işğalçılarla oyun oynamasından başlayıb. Onlar baş verənləri hiss etmək və görmək istəmirdilər. Ötən əsrin faşizmi və nasizmi ilə bu gün Ermənistanın işğal etdiyi torpaqlarda törətdikləri arasında heç bir fərq yoxdur. Bu, eyni mənalı anlayışdır. Dünya ictimaiyyəti bunu bilməli və regionda sülhün bərqərar olmasına səy göstərməlidir. Sülh isə yalnız ədalət əsasında bərqərar ola bilər. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü istənilən ölkənin ərazi bütövlüyü kimi əhəmiyyət daşıyır və o, bərpə edilməlidir... Erməni dairələri beynəlxalq birliyi aldatmağa, münaqişənin mahiyyəti, nəticələri barədə yanlış informasiya, şayiələr yaymağa, özlərini “qurban” kimi göstərməyə çalışırlar. Amma həqiqəti bilmək lazımdır. Həqiqət isə mənim dediyim kimidir. Mənim dediklərimi isə tarix, sənədlər, faktlar təsdiq edir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Tanker tezliklə istismara qaytarılacaq

Böyük ədibimiz Cəlil Məmmədquluzadənin adını daşıyan tanker “Zığ” Gəmi Təmiri Zavodunda planlı cari təmirədir. Təmirin həcmi müəyyənləşdirmək üçün gəmi doka qaldırılıb. Mütəxəssislər tankerin sualtı və suüstü hissələrinin təmizlənərək yenidən rənglənməsini, baş və köməkçi mühərriklərinin, müxtəlif təyinatlı nasoslarının təmirini, yangınsöndürmə, içməli su, kondisioner və buxar sistemlərinin tam yoxlanılmasını planlaşdırırlar. Bununla yanaşı, tankerin yük və xilasetmə qurğuları da test edilərək istismara yararlı vəziyyətə gətiriləcək.

Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizi ilə yuxarıda qeyd edilən əhəmiyyətli rol oynayan 8000 tonluq

“Cəlil Məmmədquluzadə” tankeri oktyabrın sonuna qədər istismara qaytarılacaq.

Azərbaycanın əhalisinin sayı 9 milyon 654,9 min nəfərə çatıb

Bu il avqustun 1-nə olan məlumata görə, Azərbaycanın əhalisinin sayı bu ilin əvvəlindən 61,9 min nəfər (0,6 faiz) artaraq 9 milyon 654,9 min nəfərə çatıb.

Dövlət Statistika Komitəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, əhalinin sıxlığı bir kvadrat kilometrə 111 nəfərdir. Ölkə əhalisinin ümumi sayının 53,2 faizini şəhər, 46,8 faizini isə kənd sakinləri təşkil edir. Əhalinin 49,8 faizi kişilərdən, 50,2 faizi qadınlardan ibarətdir. Hazırda ölkədə hər 1000 kişiye 1009 qadın düşür.

1 noyabr Milli Məclisə seçkilər günüdür

Ölkəmizdə növbəti seçkilər də azad, ədalətli və şəffaf keçiriləcək

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkiləri Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 84-cü maddəsinin II hissəsinə və 109-cu maddəsinin 1-ci bəndinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti təyin edir. Xatırladaq ki, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 28 avqust 2015-ci il tarixli Sərəncamı ilə 2015-ci ilin 1 noyabr tarixinə təyin edilmişdir.

Seçkiqabağı təşviqat qanununun yol verdiyi formalarda və üsullarla seçkiləri seçkilərdə iştirak etməyə, namizədin, namizədi qeydə alınmış siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının lehine səs verməyə və ya səs verməməyə çağıran və ya çağırmaq məqsədi daşıyan fəaliyyət növüdür. Seçkiqabağı təşviqat Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 47-ci maddəsinə uyğun olaraq aparılır.

Seçkiqabağı təşviqat səsvermə gününə 23 gün qalmış başlayır və səsvermənin başlanmasına 24 saat qalmış dayandırılır. Səsvermə günü və ondan əvvəlki gün saat 8.00-dan başlayaraq hər hansı seçkiqabağı təşviqat aparmaq qadağandır, yeni Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə 1 noyabr 2015-ci il tarixində keçiriləcək seçkilərlə əlaqədar seçkiqabağı təşviqat 2015-ci il 9 oktyabrından başlayaraq 31 oktyabr saat 8.00-a qədər olan müddətdə aparılmaldır.

Dövlət Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və Seçki Məcəlləsinə uyğun olaraq vətəndaşlar, siyasi partiyalar tərəfindən azad seçkiqabağı təşviqatın aparılması üçün şərait yaradılmasını təmin edir, habelə qeydə alınmış namizədin, namizədi qeydə alınmış siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının seçkiqabağı təşviqat aparması üçün kütləvi informasiya vasitələrindən bərabər istifadə şərtlərini müəyyənləşdirir.

Seçkiqabağı təşviqat Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə iştirak etmək üçün qeydə alınmış namizədlər, namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyalar, siyasi partiyalar blokları və bu subyektlərin adından onların səlahiyyətli nümayəndələri, vəkili edilmiş şəxsləri (onlara verilmiş səlahiyyətləri daxilində) tərəfindən aparıla bilər.

(Davamı 3-cü səhifədə)

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 296

QƏRAR

Bakı şəhəri, 8 sentyabr 2015-ci il

“Azərbaycan Respublikasının ərazi sularında üzmə Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında

“Dəniz limanları haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2014-cü il 18 aprel tarixli 945-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 20 aprel tarixli 395 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Dəniz Administrasiyası haqqında Əsasnamə”-də dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 14 may tarixli 161 nömrəli Fərmanının 1.1.8-ci yarımbəndinin icrasını tə-

min etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. “Azərbaycan Respublikasının ərazi sularında üzmə Qaydaları” təsdiq edilsin (əlavə olunur).
2. “Azərbaycan Respublikasının ərazi sularında üzmə Qaydaları”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 6 noyabr tarixli 171 nömrəli qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, №11, maddə

1173; 2012, №10, maddə 1022; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 25 iyun tarixli 239 nömrəli qərarı) ləğv edilsin.

Artur RASİ-ZADƏ,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 273s

SƏRƏNCAM

Bakı şəhəri, 11 sentyabr 2015-ci il

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin inkişaf istiqamətləri”nin müəyyən edilməsi haqqında

“Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin fəaliyyətinin təşkili haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 10 yanvar tarixli 213 nömrəli Sərəncamının 2.1.2-ci yarımbəndinə əsasən:

1. “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin aşağıdakı inkişaf istiqamətləri müəyyən edilsin:

1.1. işin təşkilini beynəlxalq standartlara uyğun səviyyəyə çatdırmaqla, “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə əsasən müasir gəmiçilik şirkətinə çevrilməsi, o cümlədən:

1.1.1. müasir mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sisteminin tətbiqi, əsaslı islahatların aparılması və korporativ idarəetmənin daim təkmilləşdirilməsi;

1.1.2. Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartları (MHBS) sisteminin tətbiqi və bu standartlara uyğun mütəmadi auditin keçirilməsi;

1.1.3. gəmiçilik fəaliyyəti üzrə beynəlxalq sertifikatların əldə edilməsi;

1.1.4. risklərin idarə olunması və monitoring funksiyalarının yaradılması;

1.1.5. innovativ texnika və texnologiyaların tətbiqi yolu ilə gəmiçilik fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, bununla da dəniz donanmasının istismarının səmərəliliyinin artırılması və ondan istifadə göstəricilərinin optimallaşdırılması;

1.1.6. müştərilərlə peşəkar və etibarlı münasibətlərin qurulmasının davam etdirilməsi və dayanıqlı xidmət təqdim edən şirkət imicinin qorunması şərtilə, Xəzər dənizində aparıcı mövqeyin saxlanılması və gücləndirilməsi;

1.1.7. “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-yə kredit reytinginin alınması.

1. 2. Xəzər dənizində dəniz nəqliyyatı xidmətlərinin yüksək səviyyəsinin və fasiləsizliyinin təmin edilməsi, o cümlədən:

1. 2.1. Xəzər dənizi regionunda yükdaşıma xidməti bazarındakı inkişaf meyillərinin öyrənilməsi üzrə mütəmadi tədqiqatların aparılması, iqtisadi səmərəlilik nəzərə alınmaqla daşıma ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi, ona uyğun donanmanın modernləşdirilməsi və yenilənməsi;

1. 2.2. Azərbaycan Respublikasının tranzit və lojistik mərkəzə çevrilməsi, strateji əhəmiyyət kəsb edən layihələrin müvəffəqiyyətlə işləməsi məqsədi ilə nəqliyyat donanmasının daim müasir və rəqabətqabiliyyətli vəziyyətdə saxlanılması, yeni nəqliyyat gəmilərinin tikilməsi;

1. 3. “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” QSC-nin Xəzər dənizindən kənar dəniz nəqliyyatı bazarlarında səmərəli fəaliyyət göstərməsinin təmin edilməsi, o cümlədən:

1.3.1. beynəlxalq dəniz nəqliyyatı bazarlarının öyrənilməsi və davamlı marketing tədqiqatlarının aparılma-

sı yolu ilə oradakı inkişaf potensiallarının qiymətləndirilməsi;

1.3.2. uzunmüddətli inkişaf perspektivləri və fəaliyyətin iqtisadi səmərəliliyi nəzərə alınmaqla, Xəzərdən kənar dəniz nəqliyyatı bazarlarına daxil olmaq üçün tədbirlərin görülməsi.

1. 4. neft-qaz sənayesi üzrə dənizdə göstərilən xidmətlərin yüksək səviyyəsinin təmin olunması və Azərbaycan neft və qaz hasilatına dəstəyin göstərilməsi, o cümlədən:

1.4.1. karbohidrogenlərin hasilatı layihələrində uğurlu iştirakın təmin edilməsi məqsədi ilə, ixtisaslaşdırılmış neft donanmasının optimallaşdırılması və bu sahədə göstərilən xidmətlərin səmərəliliyinin artırılması;

1.4.2. Xəzər dənizində neft-qaz hasilatı sahəsində gözlənilən həcmələri təhlil etməklə, ixtisaslaşdırılmış gəmilərə olan tələbatın ödənilməsi məqsədi ilə, yeni gəmilərin tikilməsi və istismara verilməsi.

1.5. gəmiçilik fəaliyyəti ilə əlaqəli infrastrukturun təkmilləşdirilməsi, o cümlədən su nəqliyyatı vasitələrinin səmərəli və təhlükəsiz istismarının təmin edilməsi məqsədi ilə, gəmi təmiri zavodlarının müasir standartlara cavab verən yeni texnologiyalarla təchiz olunması, eləcə də gəmi təmiri zavodlarının fəaliyyətinin səmərəliliyinin daim artırılması.

1.6. əməliyyatların təhlükəsiz şəkildə və ətraf mühitə zərər vurmada aparılması.

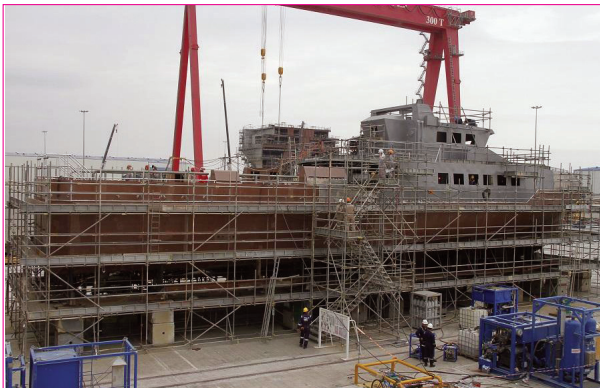
1.7. kadrların hazırlanması, davamlı inkişafı, ixtisaslaşmanın dərinləşdirilməsi, mütəxəssis hazırlığının təkmilləşdirilməsi.

2. “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti bu sərəncamın 1-ci hissəsi ilə müəyyən edilmiş inkişaf istiqamətləri üzrə müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etsin.

3. Bu sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

Artur RASİ-ZADƏ,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Yeni gəmilərin tikintisi davam edir

Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi tərəfindən Bakı Gəmiqayırma Zavoduna sifariş olunmuş 80 nəfərlik 3 ədəd yeni sərnişin gəmisinin tikintisi davam edir. Hər

üç gəminin gövdəsi tam hazırdır, mexanizmlərin və sistemlərin quraşdırılması prosesi gedir. Bu il təhvil verilməsi planlaşdırılan ilk gəmidə yanacaq, yağ və su çənlərinin hidravlik sınaqları uğurla yekunlaşıb, üst tikili əsas göyörtəyə qaynaq olunub, baş mühərriklər də artıq yerinə quraşdırılıb. Digər iki gəminin gələn il hazır olacağı planlaşdırılır. Gəmilərin gövdəsi polad, üst tikililəri isə alüminium materialdan hazırlanır. Yüngül materialların tətbiqi, hərəsinin gücü 1895 kVt olan 2 baş mühərrikin qoyulması sərnişin gəmilərinə saatda 40 kilometrə yaxın sürət yığmağa imkan verəcək. Bu, mövcud gəmilərimizlə müqayisədə 2 dəfə çoxdur. Eyni zamanda, yeni gəmilər 10 tona qədər müxtəlif göyörtə yükü də götürə biləcəklər. Beləliklə, neftçilərin və yüklərin dəniz plat-

formalarına daha tez və daha rahat çatdırılması təmin ediləcək.

Azərbaycan şirkətləri və sərmayəçiləri Panama Kanalı Administrasiyasının layihələrində iştirak edə bilərlər

Xarici işlər naziri Elmar Məmmədya-rov Panama Kanalı Administrasiyasının idarəetmə və maliyyə məsələləri üzrə vitse-prezidenti Fransisko Migez ilə görüşüb. Görüş çərçivəsində nazir panama kanalı infrastrukturunu ilə də tanış olub.

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirişlər ki, görüşdə F.Migez kanalın fəaliyyəti, əməliyyat imkanları haqqında məlumat verib. O, Panama kanalının gələcək inkişafı, ötürücülük qabiliyyətinin artırılması, kanaldan keçid edən gəmilər və onların şəxsi heyəti üçün maddi-texniki təminat, xidmət imkanlarının yaradılması planları haqqında danışıb. Vitse-prezident Azərbaycan şirkətləri və sərmayəçilərinin də bu layihələrdə iştirak edə biləcəklərini diqqətə çatdırıb.

E.Məmmədya-rov Azərbaycanın qeyri-neft sektorunun inkişafı strategiyasında nəqliyyat sektorunun prioritet sahələrdən biri olduğunu deyərək Bakı-Tbilisi-Qars dəmiryolu xətti, yeni inşa edilmiş Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı, quru nəqliyyat yollarının çəkilişi, yük gəmiləri donanması və hava daşımaları imkanlarının artırılması, inteqrasiya edilmiş nəqliyyat modulu və nəticə etibarilə, ölkəmizin regionun nəqliyyat qovşağına çevrilməsi haqqında məlumat verib. Bu sahədə iki dövlət arasında əməkdaşlığın və təcrübə mübadiləsinin faydalı ola biləcəyini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə Panama kanalının gələcək inkişafı, kanal vasitəsilə neft məhsullarının daşınması və qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər müzakirə edilib.

1 noyabr Milli Məclisə seçkilər günüdür

Ölkəmizdə növbəti seçkilər də azad, ədalətli və şəffaf keçiriləcək

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Xarici dövlətlər, xarici hüquqi şəxslər, xarici vətəndaşlar, vətəndaşlığı olmayan şəxslər, 18 yaşına çatmamış vətəndaşlar, beynəlxalq təşkilatlar və beynəlxalq icimai hərəkətlər, dövlət hakimiyyəti orqanları və bələdiyyə qurumları, dövlət və bələdiyyə qulluqçuları, hərbi qulluqçular, xeyriyyə təşkilatları, dini birliklər, dini idarə və təşkilatlar, seçki komissiyaları, seçki komissiyalarının həlledici səs hüquqlu üzvləri və digər vəzifəli şəxsləri tərəfindən seçki qabağı təşviqatın aparılması, seçki qabağı hər hansı təşviqat materiallarının yayılması qanunla qadağan edilir.

Xarici dövlətlərin, xarici hüquqi şəxslərin, xarici vətəndaşların, vətəndaşlığı olmayan şəxslərin, dövlətin və bələdiyyənin seçkilərin təyin edilməsi haqqında qərarın rəsmi dərc edildiyi günə olan vəziyyətə görə Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxslərinin nizamnamə kapitalında iştirak (mülkiyyət) payı 30 faizdən çox olarsa, həmin hüquqi şəxslər tərəfindən də hər hansı bir seçki qabağı təşviqatın aparılması yolverilməzdir.

Bu qadağalar öz vəzifələrini və ya xidməti vəzifələrini yerinə yetirərkən vəzifəsindən və ya xidməti üstünlüyündən istifadə etməklə dövlət orqanlarında, idarələrində, təşkilatlarında vəzifədə olan şəxslərə də şamil edilir.

Seçki qabağı təşviqatı kütləvi informasiya vasitələri ilə, kütləvi tədbirlərin keçirilməsi yolu ilə, çap, audiovizual və digər təşviqat materiallarının buraxılması və yayılması yolu ilə və qanunla qadağan edilməyən digər üsullarla aparılır.

Qeydə alınmış namizəd, siyasi partiya və siyasi partiyalar bloku seçki qabağı təşviqatın forma və üsullarını müstəqil müəyyənləşdirir. Kütləvi informasiya vasitələri ilə seçki qabağı təşviqat açıq müzakirələr, "dəyirmi masa"lar, mətbuat konfransları, müsahibələr, çıxışlar, siyasi reklamlar, tele və videoverilişlər, videofilmlər formasında və qanunla qadağan edilməyən digər formalarda həyata keçirilir.

Mülkiyyət növünə və yayım imkanlarına görə Azərbaycan Respublikası ərazisinin yarısına, yarısından çoxuna, yaxud azına yayılan icimai teleradio verilişləri təşkilatlarının və onların müvafiq bölmələrinin, təsisçiləri fiziki və hüquqi şəxslər olan və xüsusi mülkiyyətə əsaslanan teleradio verilişləri təşkilatlarının, təsisçiləri dövlət orqanları, təşkilatları, idarələri olan və ya dövlət büdcəsindən maliyyələşən, Azərbaycan Respublikası ərazisinin yarısına, yarısından çoxuna, yaxud azına yayılan və həftədə azı bir dəfə çıxan dövlət dövrü mətbuat nəşrlərinin və təsisçiləri ayrı-ayrı fiziki və ya hüquqi şəxslər olan özəl dövrü nəşrlərin seçki qabağı təşviqat prosesində iştirakı nəzərdə tutulur.

İctimai teleradio təşkilatları tərəfindən seçki qabağı təşviqat üçün ayrılan efir vaxtı və dövlət dövrü mətbuat nəşrləri tərəfindən seçki qabağı təşviqata dərc üçün ayrılan yer ödənişsiz və ödənişli əsaslarla, özəl teleradio təşkilatları və özəl dövrü nəşrlər tərəfindən isə yalnız ödənişli əsaslarla həyata keçirilir.

Seçki dairələrinin 60-dan çoxunda namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının verilişləri Azərbaycan Respublikası ərazisinin yarısına, yarısından çoxundan çox hissəsinə yayılan icimai teleradio verilişləri təşkilatlarının kanallarında pulsuz efir vaxtı, habelə Azərbaycan Respublikası ərazisinin yarısına, yaxud yarısından çox hissəsinə yayılan, həftədə azı bir dəfə çıxan dövlət dövrü nəşrlərində pulsuz dərc üçün yer almaq hüququ vardır.

Təqdim edilən ödənişsiz efir vaxtı bu vaxtdan istifadə etmək hüququ olan subyektlər arasında eyni şərtlər əsasında bərabər həcmdə bölünür, dərc üçün ayrılmış ödənişsiz yerin ümumi həcmindən bölgüsü bu həcmə həmin yerden istifadə etmək hüququ olan subyektlərin ümumi sayına bölünməsi yolu ilə müəyyənləşdirilir.

İctimai teleradio verilişləri təşkilatlarının seçki qabağı təşviqat üçün ayırdıqları ödənişsiz efir vaxtının ümumi həcmi həftədə 3 saatdan az olmamalıdır.

Təsisçiləri dövlət orqanları, idarələri, təşkilatları olan və ya dövlət büdcəsindən maliyyələşən, Azərbaycan Respublikasının ərazisinin yarısına, yaxud yarısından çoxuna yayılan dövrü nəşrlərdən hər birində pulsuz ayrılan nəşr səhifələrinin həcmi seçki qabağı təşviqat dövründə həftəlik nəşr səhifələrinin ümumi həcmindən azı 10 faizini təşkil etməlidir.

Azərbaycan Respublikası ərazisinin yarısından az hissəsinə verilişləri yayılan teleradio verilişləri təşkilatları və verilişləri

Azərbaycan Respublikası ərazisinin yarısına, yaxud yarısından çox hissəsinə yayılan icimai teleradio verilişləri təşkilatlarının müvafiq bölmələri, habelə Azərbaycan Respublikası ərazisinin yarısından az hissəsinə yayılan və həftədə azı bir dəfə çıxan dövlət dövrü nəşrlərinin redaksiyaları birmandatlı seçki dairələrində qeydə alınmış namizədlərə ödənişsiz və ödənişli əsaslarla müvafiq inzibati ərazi vahidində seçki qabağı təşviqat aparmaq imkanı yarada bilərlər.

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilərdə iştirak etmək üçün birmandatlı seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış namizədlərə yuxarıda qeyd edilən teleradio verilişləri təşkilatlarının seçki qabağı təşviqat üçün ayırdığı ödənişsiz efir vaxtının ümumi həcmi həftədə 1 saat 30 dəqiqədən az ola bilməz, həmin təşkilatların verilişlərinin ümumi vaxtı gün ərzində 2 saatdan az olarsa, göstərilən efir vaxtı verilişlərinin ümumi həcmindən 1/4 hissəsindən az olmamalıdır, dövrü nəşrlərinin redaksiyalarının hər birinin namizədlərə pulsuz ayırdığı nəşr səhifələrinin həcmi seçki qabağı təşviqat dövründə həftəlik nəşr səhifələrinin ümumi həcmindən azı 10 faizini təşkil etməlidir.

Teleradio verilişləri təşkilatlarının ayırdıqları ödənişsiz efir vaxtının ümumi həcmindən 1/3 hissəsi qeydə alınmış namizədlərə, birmandatlı seçki dairələrinin 60-dan çoxunda namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyalara, siyasi partiyaların bloklarına müzakirələrin, "dəyirmi masa"ların, digər bu cür təşviqat tədbirlərinin keçirilməsi üçün ayrılır.

Pulsuz efir vaxtı daha geniş auditoriyanı baxması mümkün olan vaxtda ayrılmalıdır.

İctimai teleradio verilişləri təşkilatları və dövrü nəşrlər təşviqat aparmaq məqsədilə qeydə alınmış namizədlərə, namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyalara, siyasi partiyaların bloklarına müqavilə əsasında pullu efir vaxtı və dövrü nəşrlərinin redaksiyaları öz səhifələrində ödənişli əsaslarla yer ayırmalıdır. Bu zaman ayrılan pullu efir vaxtının ümumi həcmi ayrılan pulsuz efir vaxtının ümumi həcmindən az və həmin həcmdən iki dəfədən artıq ola bilməz, nəşr səhifələrində ödənişli dərc üçün ayrılmış yerin ümumi həcmi isə ayrılan pulsuz nəşr səhifələrinin həcmindən az olmamalıdır.

Teleradio təşkilatlarında və dövrü nəşrlərdə ödənişli əsaslarla aparılan təşviqatın vaxtı seçki qabağı təşviqat subyektləri arasında onların verdikləri bildiriş əsasında teleradio təşkilatları və dövrü nəşrlərinin redaksiyaları tərəfindən keçirilən püşkatma nəticəsində müəyyənləşdirilir.

Seçki qabağı təşviqat materiallarının efirə verilmə və ya dərc olunma şərtləri bütün namizədlər, siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları üçün eyni olmalıdır.

Püşkatma keçirildikdən sonra efir vaxtı və dövrü nəşrlərdə dərc üçün yer bağlanmış müqavilə əsasında təqdim edilir. Müqavilədə seçki qabağı təşviqatın forması, efirə çıxma vaxtı və tarixi, dərcetmə tarixi, verilən efir vaxtının müddəti, dərc üçün ayrılan yerin həcmi, ödənişin qaydası və həcmi, aparıcı jurnalistin teleradio verilişləri prosesində iştirak forması və şərtləri nəzərdə tutulmalıdır.

Efir vaxtının haqqı və dövrü nəşr səhifələrində ayrılmış yerin dəyəri yalnız namizədlərin xüsusi seçki fondu və ya siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının vahid seçki fondu vəsaitləri hesabına ödənilməlidir.

Püşkatma keçirildikdən sonra ayrılmış efir vaxtından və dövrü nəşrlərinin səhifələrindəki yerdən imtina edilərsə, bu barədə efirə çıxmağa 2 gün qalmış müvafiq teleradio təşkilatına, dərcetmə gününə isə azı 5 gün qalmış müvafiq dövrü nəşrinin redaksiyasına məlumat verilməlidir. Teleradio verilişləri təşkilatları və dövrü nəşrlərinin redaksiyaları sərbəstləşdirilmiş efir vaxtından və yerdən seçki qabağı təşviqat məqsədləri üçün istifadə edə bilməzlər. Bu qurumlar seçki qabağı təşviqat istisna olmaqla, həmin sərbəstləşdirilmiş imkanlardan öz mülahizələri üzrə istifadə edə bilərlər.

Kütləvi tədbirlər yolu ilə seçki qabağı təşviqat yığıncaqlar, vətəndaşlarla görüşlər, kütləvi müzakirələr, söhbətlər və s. formalarda aparılır.

Dövlət orqanları, bələdiyyə qurumları qeydə alınmış namizədə, siyasi partiyalara, siyasi partiyalar bloklarına vətəndaşlarla görüşlər, açıq müzakirələr təşkil edilməsində və keçirilməsində köməklik etməlidirlər.

Dövlət və ya bələdiyyə mülkiyyətində olan, seçki qabağı tədbirlərinin keçirilməsi üçün yararlı yer (bina, otaq) seçki komissiyalarının sifarişli ilə seçki qabağı təşviqat subyektlərinin seçki komissiyaları ilə razılaşdırıldıqda vaxtda seçkilərlə görüşlər üçün istifadəyə mülkiyyətçilər tərəfindən pulsuz verilir. Göstərilən yer qeydə

alınmış namizədlərdən birinə, siyasi partiya, siyasi partiyalar blokuna seçki qabağı təşviqatın aparılması üçün verilmişsə, mülkiyyətçi digər namizədə, siyasi partiya, siyasi partiyalar blokuna eyni istifadə şərtləri ilə həmin yer verməkdən imtina edə bilməz.

Seçicilərlə görüşlər, yığıncaqlar, digər seçki qabağı kütləvi tədbirlər keçirmək üçün qeydə alınmış namizədlər, siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları mülkiyyət formasından asılı olmayaraq, vətəndaşlara və təşkilatlara məxsus bina və otaqları müqavilə əsasında icarəyə götürmək hüququna malikdirlər.

Dövlətin müvafiq reyestrinə daxil edilmiş, mədəniyyət obyektləri sayılan bina və avadanlıq təşviqat məqsədləri üçün istifadə edilə bilməz.

Seçki komissiyaları qeydə alınmış namizədlərə, siyasi partiyalara, siyasi partiyaların bloklarına seçki qabağı kütləvi tədbirlər keçirmək üçün bərabər şərait yaradırlar, müvafiq icra hakimiyyəti orqanları isə həmin kütləvi tədbirlərin keçirilməsində təhlükəsizliyi və icimai asayışı qanunvericiliyə uyğun olaraq təmin edirlər.

Çap, audiovizual və digər seçki qabağı təşviqat materialları buraxmaq (qanunla müəyyənləşdirilmiş qaydada) hüququndan istifadə etməklə də qeydə alınmış namizədlər, siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları seçki qabağı təşviqat apara bilərlər.

Seçki qabağı çap və audiovizual təşviqat materiallarında bu materialları hazırlayan və hazırlanmasını sifariş edən təşkilatların adı, materialların tirajı və buraxılış tarixi barədə məlumat olmalıdır.

Qeydə alınmış namizədlər, siyasi partiyalar, siyasi partiyalar blokları çap olunan seçki qabağı təşviqat materialları haqqında tam məlumatları və ya onların surətlərini, habelə bu materialları sifariş edən və hazırlayan təşkilatların ünvanları barədə məlumatları müvafiq seçki komissiyasına təqdim etməlidirlər.

Dairə seçki komissiyalarının təklifi ilə yerli icra hakimiyyəti orqanları və bələdiyyə qurumları səsvərmə gününə azı 30 gün qalmış hər bir seçki məntəqəsinin ərazisində təşviqat materiallarının lövhələrdə yerləşdirilməsi üçün yer müəyyənləşdirilməlidir. Həmin yerlər elə olmalıdır ki, seçicilərin gəlməsi üçün əlverişli olsun və orada yerləşdirilən məlumatları oxumaq mümkün olsun.

Səsvərmə üçün ayrılmış otaqlarda və ya onların girişində, dövlətin müvafiq reyestrinə daxil edilmiş tarix və mədəniyyət abidələri sayılan binalarda, qurğularda və otaqlarda seçki qabağı təşviqat materialları yerləşdirilə bilməz.

Seçki qabağı təşviqat zamanı təşviqat aparmaq hüququna malik olan subyektlər tərəfindən təşkilatı işlərin yerinə yetirilməsi məqsədi istisna olmaqla, seçicilərə pul vəsaiti, maddi sərvət, qiymətli kağızlar, hədiyyələr vermək və onları qeyri-qanuni hərəkətlər yolu ilə öz tərəfinə çəkmək, dövlət və bələdiyyə mülkiyyətində olan nəqliyyat vasitələrindən pulsuz istifadə etmək, dövlət orqanlarının və bələdiyyə qurumlarının fəaliyyətini təmin edən rabitə və informasiya vasitələrindən istifadə etmək, xeyriyyə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq, malların güzəştli satışını keçirmək, hər hansı mali pulsuz vermək, əvəzsiz və ya güzəştli şərtlərlə xidmətlər göstərmək, seçicilərə mükafat və bəxşis təklif etmək, seçicilərə səsvərmənin nəticəsindən asılı olaraq mükafatlandırmanı vəd vermək, onları cəza ilə hədələmək, tezyiq göstərmək və digər qanunazidd üsullarla səsvərməyə və ya səsvərmədən çəkinməyə sövq etmək, digər namizədlərin, siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının təşviqat kampaniyalarına müdaxilə etmək və pozmaq, onların seçki qabağı təşviqat materiallarının yayılmasına mane olmaq, təşviqat plakatlarını və digər təşviqat materiallarını məhv etmək və korlamaq, seçki qabağı kütləvi tədbirlərin keçirilməsinə mane olmaq, öz peşə fəaliyyəti ilə məşğul olan KİV nümayəndələrinin işinə mane olmaq yolverilməzdir.

Hakimiyyətin zorla ələ keçirilməsinə, konstitusiyası quruluşunun zorla dəyişdirilməsinə və dövlətin ərazi bütövlüyünün pozulmasına çağırışlar, hədə-qorxu və böhtan xarakterli və ya zorakılığa çağıran çıxışlar etmək və bu cür materiallar yaymaq, vətəndaşların şərəf və ləyaqətini təhqir edən mülahizələr, sosial, irqi, milli, dini nifrət və düşmənçilik yaradan, əqli mülkiyyət haqqında qanunvericiliyi pozan təşviqatın aparılması qadağandır.

"Reklam haqqında" qanunun tələblərinə uyğun olaraq teleradio verilişləri təşkilatlarında seçki qabağı təşviqat materiallarının yayılmasını zamanı ayrı-ayrı fiziki şəxslərin, kommersiya və ya qeyri-kommersiya təşkilatlarının sahibkarlıq fəaliyyəti nəticəsində istehsal olunmuş əmtəələrin markalarının (modellərinin, artikulalarının), kommersiya təşkilatlarının və sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxslərin adlarının göstərilməsi yolverilməzdir.

Seçki qabağı təşviqat zamanı həm təşviqatın aparılmasına şərait yaranan, həm də təşviqat aparın subyektlər öz üzərlərində düşən vəzifələri yerinə yetirməyə borcludurlar.

Aİ Aralıq dənizində miqrantlara qarşı əməliyyata başladı

Avropa İttifaqı (Aİ) Aralıq dənizində "Sofiya" şərti adı altında əməliyyata başlamışdır. Əməliyyat çərçivəsində livanlı miqrantları yaxalamaq məqsədilə şübhəli gəmilərin dayandırılması, yoxlanılması və saxlanılması nəzərdə tutulur. Bu barədə BBC xəbər verir.

Cari ilin əvvəlindən bəri Aralıq dənizi vasitəsilə Şimali Afrika sahillərindən təxminən 130 min qaçqın Avropa qitəsinə gəlib çıxmışdır. Eyni zamanda 2700 nəfərdən çox adam dənizdə batmışdır.

Bildirilir ki, bu artıq əməliyyatın ikinci mərhələsidir. Bundan əvvəl Aİ ancaq Aralıq dənizindəki vəziyyəti müşahidə etmiş və xilasetmə əməliyyatları keçirmişdir.

"Sofiya"ya altı hərbi gəmi, vertolyotlar və pilotsuz təyyarələr cəlb edilmişdir. Onun əsas hədəfi qaçqınları Avropaya daşıyan qaçaqmalçılar olacaq.

Eyni zamanda BBC qeyd edir ki, Aİ gəmiləri yalnız beynəlxalq sularda qala bilər və Suriya sahillərinə 12 dəniz milindən az yaxınlaşmamalıdır. Bununla əlaqədar Aİ-də əməliyyatın üçüncü, daha aqressiv mərhələsinə keçidə ümid edirlər. Üçüncü faza Livianın ərazi sularında əməliyyat keçirilməsini nəzərdə tutur. Bunun üçün BMT Təhlükəsizlik Şurasının və Liviya hökumətinin razılığı lazımdır.

Bir gündə 1151 qaçqın xilas edilib

Bir gün ərzində Liviya sahillərinin yaxınlığında 11 əməliyyat keçirilmiş, nəticədə 1151 qaçqının həyatı xilas

edilmişdir. Bu barədə İtaliya Sahil Mühafizəsinə istinadən "Spiegel" internet qəzeti xəbər verir.

Təkcə "Sərhədsiz həkimlər" təşkilatı 373 qaçqını xilas etmişdir. Onların arasında xeyli qadın və uşaq var. Mühacirlər gəmi ilə İtaliya ərazisinə gətirilmişdir.

Adamlar və talelər

Qismətə ümidli olmayan adam

Onu bəlkə dünyanın bəxtəvəri sayanlar da var. Niyə də saymasınlar?! Nə az-nə çox, düz 60 ildir ürəyinə yatan işlə məşğuldur. Kollektivdə xətrini istəyirlər. "Dəniz Donanmasının fəxri işçisi"dir. Səmərəli əmək fəaliyyəti dövlət tərəfindən də yüksək qiymətləndirilib, "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilib... Amma bu xoşbəxt günlərə necə çatdığından, həyatın enişli-yoxuşlu yollarında hansı ağrı-acılardan keçdiyindən çox az adam xəbərdardır. Valideynlərini ağzından süd qoxusu gələn vaxtlarında itirən, uşaqlığı İkinci Dünya müharibəsinə təsadüf edən qayğısız illəri necə keçər ki? Söhbət "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin idarəetmə aparatında Donanmanın Texniki İstismar Departamentinin rəis müavini Şamil Nəcəf oğlu Novruzovdan gedir.

Ömürnaməsindən sətirələr

Şamil Nəcəf oğlu Novruzov 1939-cu il mayın 15-də Tovuz rayonunun Düzqırıxlı kəndində anadan olub. 1956-cı ildə keçmiş Qafur Məmmədov adına Bakı Dəniz Yolları Məktəbinə daxil olub. 1960-cı ildə məktəbi "Texnik-elektromexanik" ixtisası üzrə bitirdikdən sonra Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin gəmilərində elektromexanik kimi üzməyə başlayıb. Təhsilini artırmağı da unutmayıb. İstehsalatdan ayrılmadan 1977-1983-cü illərdə Odesa Dəniz Donanması Mühəndisləri İnstitutunda mühəndis-elektromexanik ixtisasına yiyələnib. 1997-ci ildə Azərbaycan Dövlət Xəzər Dəniz Gəmiçiliyinin Donanmanın Texniki İstismar Xidmətinin rəis müavini vəzifəsinə irəli çəkilib. 2012-ci ildə Gəmiçiliyin Donanmanın Texniki İstismar Xidmətinə rəis təyin olunub. 2014-cü ilin fevralından Cəmiyyətin idarəetmə aparatında Donanmanın Texniki İstismar Departamentinin rəis müavini vəzifəsində çalışır.

- Şamil müəllim, çətin olsa da, sizi uşaqlıq illərinizə qaytarmaq istəyirəm. Mümkünsə, uşaqlıq illəriniz barədə bir qədər məlumat verin. Bildiyimə görə valideynlərinizi çox erkən itirmisiniz.

- Bəli, hər iki valideyim dünyadan tez köçüb. Anam Havva xanım çox az yaşadı, 36 yaşında xəstəlikdən dünyasını dəyişdi. Altı ay keçməmiş atam Nəcəf də gözlərini əbədi yumdu. Ailədə 5 qardaş idik. Müsi-

bətli günlərimiz başladı. Yetim qalanda böyük qardaşım Əlinin 17, mənim isə hələ iki yaşım tamam olmamışdı. Əlidən başqa, hamımızı Tovuzdakı internat evinə qoydular. Bir il sonra Əlini cəbhəyə apardılar. 1947-ci ildə qayıtdı. O vaxtdək bizi axtaran da olmadı. Qardaşım Əli ailə qurandan sonra Bakıda poladərilmə zavodunda işləyirdi, mən də onlarda qalırdım. 1953-cü ildən isə zavodun hamilik etdiyi internat evində yaşadım.

- Necə oldu ki, taleyinizi Gəmiçiliklə bağladınız?

- Dünyada yaxşı adamlar az deyil. "Kasptanker" in rəisi Xanməmmədovun oğlu Aydın bizim qonşuluğumuzda yaşayırdı. Həyatımızdan, güzəranımızdan xəbərdar idi. Vəziyyətimizi atasına danışmışdı, o da məni 1955-ci ilin sentyabrında "Naxçıvan" buxar gəmisinə matros şagirdi düzəltdi.

- Bəs təhsil?

- Bu işdə gəminin kapitanı Aleksey Turoviç mənə çox köməklik göstərdi. Gəmidə dərslərimi hazırlamaq üçün hər cür şərait yaratdı. "Naxçıvan" Bakı limanında lövbər salanda isə müəllimlərim gəmiyə gəlirdilər. Beləcə, gəmidə işləyə-ışləyə 8-ci və 9-cu sinifləri bitirdim. 1956-cı ildə isə Bakı Dəniz Yolları Məktəbinə daxil oldum...

- Deyirlər kimin neçə övladı varsa, o qədər də sərvəti var. Sərvətiniz çoxdur?

- O baxımdan varlı deyiləm. İki övladım, dörd nəvəm var. Qızım Rita hüquqşünasdır, ailə-

si ilə Moskvada yaşayır. Oğlum Eldar isə diş həkimidir.

- Həyatda ən çox nəyə güvənmisiniz?

- Belə bir məsəl var: qismətə yox, zəhmətə ümidli ol. Mən də işə arxalanmışam. Bütün ömrüm boyu başımı aşağı salıb, işimi vicdanla görməyə çalışmışam.

- Bir iş yerində 60 il çalışmaq hər igidin hünəri deyil. Yorulmamısınız ki?

- Həkimlərin fikrinə görə, insanın əsl yaşını onun pasportu yox, qan damarlarının vəziyyəti müəyyən edir. Otuz-otuz beş yaşında qocalıb əldən düşənlər olduğu kimi, yüz yaşında əmək qabiliyyətini saxlayanlar da var. Mən də həmişə hərəkətdə olmuşam, işləmişəm. Qaldı yorulub-yorulmadığıma, nə qədər qərribə olsa da, mən gəmiçiliklə nəfəs alıram. Mənə elə gəlir ki, iş də kifayət qədər köməyim dəyir. Hər halda bu sahədə təcrübəm yetərincədir. İşimdən narazı olmaduqlarını hiss edən gün çıxıb gedəcəyəm.

- "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sabahını necə görürsünüz?

- Cəmiyyət hələ təzə yarənib və biz gözəl bir yolun başlanğıcındayıq. Rauf müəllim gəmiçiliyin inceliklərini də, dövrün tələblərini də yaxşı bilir. Bircə qalır, hər birimizin çiyinimizə düşən məsuliyyəti dərk etməsinə, işə vicdanla yanaşmasına. Bir hədəfə vursaq, bir məqsədə xidmət etsək, Gəmiçiliyin bir vaxtlar xəyalımıza gəlməyən uğurlarının sevincini birgə yaşayacağıq.

- Həyatda ən böyük səhviniz nə olub?

- Səhvsiz insan yoxdur. Təbii ki, mənim də səhvlərim olub. Ən böyüyü? Heç özüm də bilmirəm.

- Bəs ən xoşbəxt gününüz?

- Diplom aldığım gün! Sizə qərribə gəlir, eləmi? Amma məhz o diplom məni Gəmiçiliyə ömürlük bağlayıb.

- Deyirlər düz danışanın atı hazır və bir ayağı da üzəngidə olmalıdır. Ayağınız üzəngidə olmayan vaxtlar olur? Bilmək istəyirəm, heç yalan danışmaq məcburiyyətində qalmısınız?

- Belə anlarda sadəcə, susmağa çalışmışam.

- Şamil müəllim, göz dəyməsin, maşallah, yaxşı qalmısınız. Sizin fikrinizcə, insanı daha çox nə tez qocaldır: dərd, yoxsulluq, işsizlik?

- Hirsli adam tez qocalar.

- Gəmilərimizin vaxtında və keyfiyyətli təmirinə cavabdeh şəxslərdən biri də sizsiniz. Bu gün açıq dənizə çıxan dənizçilərin gəmilərinin sağlığı ilə bağlı narahatlığı olmur ki?

- Yox! Uzun fasilədən sonra artıq gəmilərimizin soracağı Azov dənizindən, Aralıq dənizindən, Qara dənizdən gəlir. Mən əminəm ki, daşımağa yük olsa, dünyanın bütün okean və dənizlərindən gəmilərimizin xoş soracağını alacağıq.

Hər enişin bir yoxuşu olduğu bu dünyada yaman gündən yaxşı müəllim yoxdur. Müsahibim də çox erkən dərk edib ki, öz gələcəsinin təsəllisindənsə, özünə güvənmək daha yaxşıdır. Şamil müəllim də bu inama söykənib və bu inam da boynuna minnət qoymadan onu bu gün olduğu zirvəyə yüksəltdi.

Rasif TAHIROV

Ekstremal şəraitdə üzə bilən yaxta

Hollandiyanın "Damen Shipyards" şirkəti ekstremal şəraitdə, tropik zonadan Arktikaya üzmək üçün yeni yaxta hazırlayıb.

Monakoda yaxtanın təqdimatı keçirilib. 150 milyon dollarlıq yaxtanın içində sualtı qayıq, iki vertolyot meydançası, habelə sualtı tədqiqatlar üçün avadanlıq var.

Yaxta 50 heyət üzvü və 30 qonaq üçün nəzərdə tutulub. Hollandiyanın Qorinhem şəhərində fəaliyyət göstərən "Damen Shipyards" şirkəti yedəklərin, yaxtaların, yük, habelə hərbi gəmilərin layihələrinin hazırlanması və istehsalı üzrə ixtisaslaşmış.

Yeni limanın tikintisində hər şey nəzərə alınacaq

Amerika Birləşmiş Ştatlarının "Neil M. Denari Architects" (NMDA) arxitektura şirkəti Tayvanın Tsilun şəhərinin yeni limanının layihəsi üzrə beynəlxalq müsabiqənin qalibi olub. Layihə çərçivəsində gəmilər üçün uzunluğu 250 metrə çatacaq yeni terminal tikiləcək. Üçbucaq formalı liman Asiyanın ən böyük gəmilərini belə, qəbul edə biləcək.

Bundan əlavə, ərazidə liman rəhbərliyinin yerləşəcəyi, ümumi sahəsi 53 min kvadratmetr olan kompleks, 1000 avtomobil tutumuna malik dayanacaq, 23 min kvadratmetrlik əlavə ofis binasının inşası nəzərdə tutulur. Memarların əsas məqsədi daha müasir liman yaratmaqla işin effektivliyini artırmaqdır. Layihə 3 mərhələ üzrə 2017-ci ilədək başa çatdırılacaq.

Forumda Gəmiçiliyin nümayəndələri də iştirak ediblər

Bakıda mühasiblərin və auditorların V Avrasiya forumu keçirilib. Böyük Britaniya, Türkiyə, Rusiya, Qazaxıstan, İtaliya, Litva, Ukrayna, Macarıstan, Gürcüstan, Rumıniya, Polşa və Azərbaycanın aparıcı iqtisadçılarının qoşulduğu bu beynəlxalq forumda "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC sədrinin iqtisadi məsələlər üzrə müavini Cəlal Fərəclinin rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti də iştirak edib.

"Qloballaşma şəraitində mühasibat uçotu və audit: Mərhələlər, meyillər və inkişaf perspektivləri" mövzusunda təşkil olunan forumda aktual məsələlərə dair məruzələr dinlənib.

Belə bir toplantının Bakıda keçirilməsi isə təsadüfi deyil. Bu gün Azərbaycan investisiyalar və sahibkarlıq mühitinə, cəmiyyətdə konsensusun səviyyəsinə görə lider ölkələr sırasındadır. Müstəqillik əldə etdikdən sonra Azərbaycan qısa zaman kəsiyində böyük inkişaf yolu keçmiş, özünün iqtisadi təhlükəsizliyini təmin edən, güclü iqtisadiyyata malik olan dövlətə çevrilmişdir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi altında inkişafın Azərbaycan modelinin uğurla reallaşması ölkədə azad bazar münasibətlərinə əsaslanan yeni iqtisadi sistemin formalaşmasını, iqtisadiyyatda keçid dövrünün başa çatmasını təmin etmiş, xalqın daha firavan yaşaması üçün güclü zəmin yaratmışdır.

Mütəxəssislərin fikrincə, forumun işgüzar və məhsuldar keçməsi, iştirakçılar tərəfindən səsləndirilən təklif və tövsiyələr maliyyə vəsaitlərindən səmərəli istifadə olunması, idarəetmə sistemində şəffaflığın yüksəldilməsi sahəsində problemlərin həllində, habelə Avrasiya regionunda toplanmış təcrübənin yayılmasında mühüm rol oynayacaq.

Bütün heyət üzvləri yüksək bacarıq nümayiş etdirmişlər

Tədbirlər planına uyğun olaraq "Atlet - 2" kran gəmisində "Müharibə dövründə gəmi heyət üzvlərinin kütləvi qırğın silahlarından mühafizəsi və müdafiəsi" mövzusunda təlim məşqi keçirilmişdir.

"AXDG" QSC Xəzər Dəniz Neft Donanmasının Hərbi Səfərbərlik və Mülki Müdafiə Şöbəsinin Hərbi dəniz hazırlığı üzrə hamiyəçi kapitanı Rasim Cəmiyevin keçirdiyi təlim məşqdə gəminin kapitanı Sulduz Məmmədov başda olmaqla, bütün heyət üzvləri yüksək bacarıq nümayiş etdirmişlər.

Təlim məşq gəmi heyət üzvlərinin müharibə dövründə dozi-metrik nəzarət cihazlarından düzgün istifadə və onlara həvalə edilmiş ərazilərdə radioaktiv şüalanmanın, kimyəvi zəhərlənmənin aşkar olunması və fəvqəladə halların qarşısının alınması istiqamətində təcrübələrini artırmaları, zəruri vərdislərə daha mükəmməl yiyələnmələri baxımından çox faydalı olmuşdur.

E. MƏLİKLİ,
Mülki Müdafiə Qərargahının rəisi

Türkiyə ilə Krım arasında müntəzəm bərə əlaqəsi var

Rusiyanın Sevastopol limanı ilə Türkiyənin Zonquldaq limanı arasında artıq avqustun 5-dən etibarən müntəzəm qarşılıqlı bərə əlaqələri genişləni-b. "Sevastopol Shipping" operator xəttində "Varyaq" teploxodu işləməyə başlayıb. "Lenta.ru" yazır ki, bu bərədə Sevastopol şəhər administrasiyası məlumat verir.

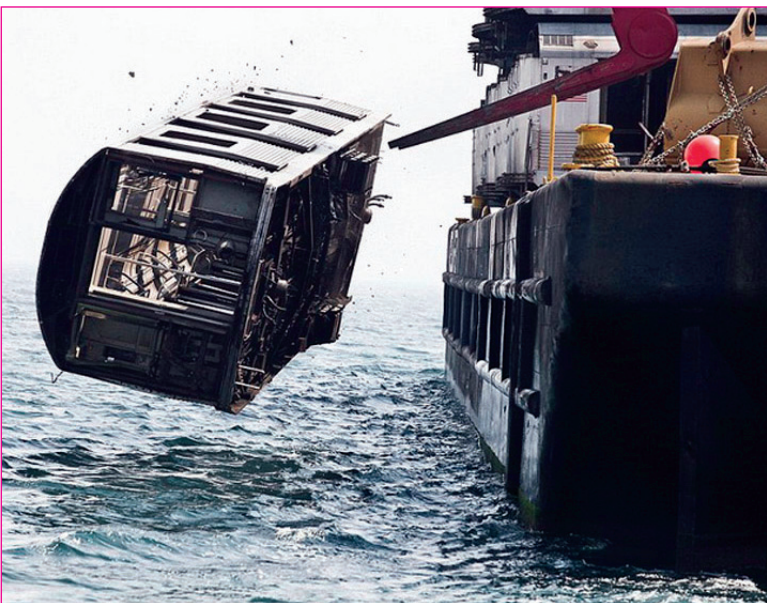
Hazırda gəmilərlə təkrar texnikanın daşındığı bu xətt Krım yarımadası ilə Türkiyə arasında yeganə birbaşa əlaqədir. "Varyaq" 65 yük maşını və palletlərdə iri qabaritli yüklərin birlikdə daşınmasını həyata keçirə bilir. Zonquldağdan hər həftənin cümə günü çıxan bərə şənbə günü Sevastopola çatır. "Sevastopol Shipping"dən bildirildiyi kimi, bərə səfərləri Krımın tikinti materialları, meyvə-tərəvəz və gündəlik tələbat malları ilə təmin edilməsi məqsədi ilə həyata keçirilir.

Qeyd etmək lazımdır ki, Krımın anneksiyasından sonra, Rusiyaya qarşı Qərbi tərəfdən tətbiq edilən sanksiyalara baxmayaraq, Türkiyə bu məsələdə fərqli və Qərbin təsirinə düşməyən siyasət həyata keçirdiyini ortaya qoymaqladadır. Türkiyənin anneksiyadan sonra Rusiya və Krımla əlaqələrini bu baxımdan bir neçə istiqamətdə genişləndirməsi xüsusilə diqqət cəkəndir.

Son vaxtlar dünyada ciddi geosiyasi dəyişikliklər baş verir. Xüsusilə də bu dəyişikliklər Rusiya ilə Qərbi arasında qarşıdur-maya gətirib çıxarır. Rusiyaya qarşı ən ağır sanksiyalar tətbiq edilir. Digər dövlətlər isə bu və ya digər tərəfdə yer almağa çalışırlar. NATO dövləti olan Türkiyə isə Rusiyaya qarşı sanksiyalara uymayaraq, şimal ölkə ilə müxtəlif sahələrdə əməkdaş-lığı genişləndirmək əzmi nümayiş etdirir. Rusiyanın Türkiyə ilə son vaxtlar ticarət dövriyyəsinin nəzərəcarpacaq dərəcədə artması bundan xəbər verir. Türkiyənin Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatında dialoq tərəfdaşı kimi təmsil olunması da bu baxımdan xüsusilə qeyd edilə bilər. Eləcə də Krımın müxtəlif məhsullarla təmin olunması üçün Türkiyədən müntəzəm yola salınan bərəni buraya əlavə etmək lazımdır.

Vaqonları okeanın dibinə atırlar

ABŞ-in Nyu-York şəhərində metropolitenin köhnə, istismar müddəti bitmiş və ya zədəli vaqonları bərələrə yığılır, sonra sahilədən bir qədər uzağa, Atlantik okeanının dibinə atılır.

Amerikalı fotoqraf Stiven Mallon vaqonların okeana atıldığı proseslə bağlı seriya hazırlayıb. Hər biri 18 ton ağırlığında olan köhnə vaqonların okeana atılmasında məqsəd balıqlar üçün okeanın dibində mərcan riflərinə bənzəyən süni konstruksiyaların yaradılmasıdır. Nyu-York meriyası bu minvalla həmin vaqonların okeanın dibində illər sonra mərcan riflərinə çevriləcəyini bəyan edib. Cənubi Karolina və Delaver ştatlarının sahillərində də köhnə avtomobilləri okeana atır, bu minvalla mərcan rifləri yaradırlar.

Hər şey tələbələrin ürəyincədir

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının tələbə yataq-xanası əsaslı təmirdən sonra tələbələrin istifadəsinə verilib. Hazırda yataqxananın fasadının ətraf binaların arxitekturasına uyğunlaşdırılması üçün üzləmə işləri aparılır. Yataqxanada əsaslı təmirdən sonra yataq yerlərinin sayı 224-dən 274-ə qədər artırılıb. Yaşayış otaqları ilə yanaşı, hər mərtəbədə oxu zalı və məişət otaqları da tam təmir edilib. Tələbələrin rahatlığı üçün binada hər cür şərait yaradılıb, istilik və su sistemləri, eləcə də yanğın təhlükəsizliyi sistemi yenidən qurulub, yaşayış və məişət otaqları zəruri avadanlıqlarla təchiz olunub. Bir sözlə, burada hər şey tələbələrin ürəyincədir. Qeyd etmək lazımdır ki, rayon qeydiyyatında olan tələbələr

yanaşı, Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasında təhsil alan xarici ölkə vətəndaşları da yataqxanada yerləşdirilib.

Ən böyük yaxta

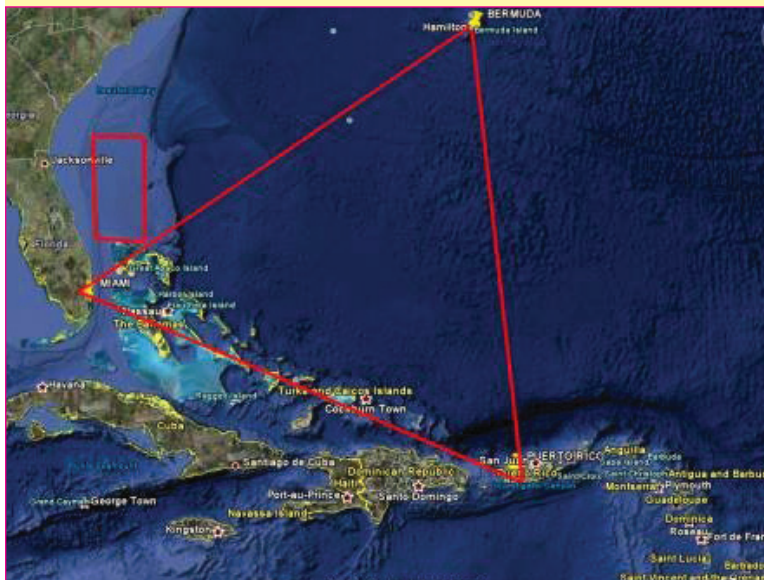
10,8 milyard dollarlıq sərvəti olan rusiyalı milyarder Andrey Melniçenkonun sifarişi ilə hazırlanan "Sailing Yacht A" adlı dünyanın ən böyük yelkənli yaxtasının inşası başa çatıb.

Yaxta Almaniyanın Kil sahillərində sınaqdan çıxarılıb. Almaniya "Nobiskruğ" tərsənəsində inşa olunmuş yelkənli yaxtanın dəyəri 404 mil-

yon dollardır. Yaxtanın uzunluğu 142 metrdir, bu da indiki rekordçular "Eos"dan (99,3 metr) və "Maltese Falson"dan (88 metr) çoxdur. 8 göyər-təli yaxtanın heyəti 54 nəfərdən ibarət olacaq. Yelkənlərlə yanaşı, hibrid dizel-elektrik mühər-riki yaxtaya 24 mil sürətlə hərəkət etməyə imkan verəcək. Yaxtanın layihə müəllifləri fransız dizaynerlər Filipp Stark və Martin Frensisdir.

Məlumatı "Alman dalğası" yayıb.

Müəmmalı gəmi

Mayın 16-da Karib dənizində - məşhur Bermud üçbucağı rayonunda naməlum gəmi təzahür edib. Heyətlə əlaqə yaratmaq mümkün olmadığına görə, üç sahil patrul kateri gəmini tutmağa yollanıb.

Havananın qərbində naviqasiya üçün qadağa qoyulmuş

zonada müşahidə edilən gəminin bortunda heç kim olmayıb. Bir qədər sonra məlum olub ki, bu, 1925-ci ildə müəmmalı şəkildə yoxa çıxmış əfsanəvi "SS Cotopaxi" gəmisidir.

"SS Cotopaxi" 1925-ci il noyabrın 29-da Cənubi Karolinadakı Çarlston limanından Havana istiqamətində səfərə

çıxıb. İki gündən sonra heyətlə əlaqə kəsilib. O vaxtdan gəmi ilə bağlı heç bir məlumat olmayıb.

Clinchfield Naviqation Company şirkətində xidmət edən kapitanın doldurduğu gəmi jurnalından məlum olub ki, fəlakətin baş verdiyi güman edilən tarix 1 dekabr 1925-ci ildir. Jurnalda heyətin gündəlik həyatına dair maraqlı qeydlər olsa da, baş vermiş hadisə barədə məlumat yoxdur.

Bəs heyət üzvləri necə olub? Əgər gəmi batıbsa, güman etmək olar ki, dənizçilər suya atılaraq xilas olmağa cəhd ediblər, lakin, görünür, fəlakətlə mübarizədə məğlub olublar.

Gəmi Mayami, Puerto-Riko və Bermud adaları arasındakı sahədə tapılıb. Bu isə Bermud üçbucağı zonasıdır. Müxtəlif vaxtlarda bu rayonda onlarla gəmi və təyyarə yoxa çıxıb. "Bermud anomaliyası"nı isə başqa məkan-zaman ölçüsünə girişin ən qeyri-adi tipindən tutmuş, dəniz cərəyanları kimi materialist baxışlara qədər izah edən çoxlu ehtimallar var...

Unikal Köprü

Danimarka ilə İsveçi Eresun boğazı ayırır. Boğazın eni cəmi 16 kilometrdir. Danimarkalılar və isveçlilər əvvəllər boğazı bərələrlə keçirdilər, bu da xeyli vaxt alırdı.

İndi iki ölkəni unikal körpü birləşdirir. Nəhəng qurğu olan ikimərtəbəli körpüdə 4 zolaqlı avtomagistral və dəmiryolu var. Körpü boğazın ortasındakı süni adada başa çatır və sonra yerli tunel başlanır. Belə qeyri-adi konstruksiyanın seçilməsinin səbəbi yaxınlıqdakı Kopenhagen hava limanına eniş yollanan təyyarələrə, habelə boğazdan keçən gəmilərə maneələr yaratmamaqdır.

T.DADAŞOV

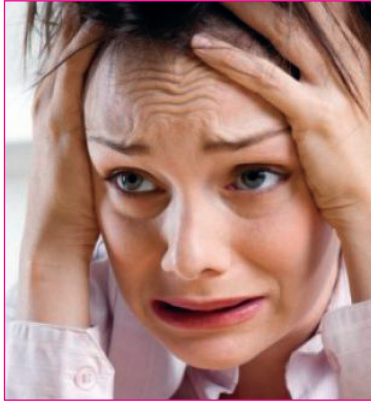
Daha çox yaddaşını itirirlər

Yaddaşın pozulması və demensiya (əqli zəiflik) qan qrupundan asılıdır. Bu planda AB qrupuna (dördüncü qrup) malik olan adamlar daha müqavimətsiz olurlar. Belə göz-lənilməz qanunauyğunluğu həkimlər aşkar ediblər.

Alimlər müəyyən ediblər ki, AB qrupu olan insanların 82 faizində yaşla bağlı yaddaşın itməsi ehtimalı və demensiya artır.

Bu, 30 min insanın iştirakı ilə 3,4 il ərzində aparılan tədqiqatın nəticəsidir. Həmin müddətdə 495 iştirakçıda yaddaşın pozulması qeydə alınıb. Onları koqnitiv problemləri olmayan 587 iştirakçı ilə müqayisə ediblər. Yaddaşın pozulduğu qeydə alınan qrupda dördüncü qan qrupunun daşıyıcıları 6%, nəzarət qrupunda isə 4% təşkil edib.

Bunun mümkün izahlarından biri kimi AB qrupunun tərkibindəki zülal - VIII qan qatılma-sı amili götürülür. Zülalın yüksək miqdarda olması beyin

damarlarında piləklərin və trombotik törəmələrinin yaranması ehtimalını artırır ki, bu da yaddaşla bağlı problemlərə və sonralar əqli zəifliyə səbəb ola bilər.

Qan qrupları bəzi zülalların - qanın qırmızı hüceyrələrində - eritrositlərdə antigenin mövcudluğu ilə müəyyən olunur. AB qrupu, yəni qandakı eritrositlərinin A və B antigenləri olan insanlar nadir qan qrupu olan insanlardır.

Qaçmaq infarkt riski yaradır?

Mütəxəssislər sağlam və uzun həyat üçün qaçmağı, sürətli tempdə getməyi təklif edirdilər. Lakin son araşdırma bu fikirləri təkzib edir. Belə ki, 6 kilometrədən çox qaçmaq infarkt riskini artırır.

ABŞ-da Laurens Berkeley Laboratoriyasında aparılan yeni araşdırma gündə 6 kilometrədən çox qaçmaq və ya 10 kilometrədən çox yeriməyin əvvəllər ürək xəstəliyi olanlara faydadan çox zərər verdiyini aşkar edib. "Hər şeyin çoxu zərərdir" məsələni bir daha sübut edən bu araşdırmanın nəticələri bir vaxtlar ürək böhranı keçirən və bu gün müntəzəm olaraq yorulanadək məşq edənlərə xəbərdarlıq siqnalıdır. Araşdırmaya baxılanda başqa nəticələri də görmək mümkündür.

Hər 20 nəfərdən biri məşq edərkən həddindən artıq qaçır və bu zaman ikiqat, bəzən daha çox kalori yandırılır. Dr. Paul Uilyams araşdırmanın yalnız ürək böhranı keçirmiş xəstələr üzərində aparıldığını və hər kəsə şamil etməyin səhv olacağını bildirib.

Allaha inananlar tez sağalır

ABŞ-ın Missuri Universitetində aparılan bir araşdırma dünyaya səs salıb. Araşdırma nəticəsində bəlli olub ki, Allaha inanmaq insandakı ruhi xəstəliyi sağaldır.

ona tək olmadığını anladır. Bu isə xəstələnməmiş şəxsin həyat eşqini, yaşamaq əzmini artırır və onu həyata möhkəm tellərlə bağlayır. Nəticədə xəstə tez sağalır.

Aparılan araşdırma zamanı xərcəng, ürək-damar xəstəliklərindən əziyyət çəkən adamların arasında Allaha inananların daha tez sağalaraq şəfa tapdığı, inanmayanların isə ruhi xəstəliyə düşər olduğu aydın olub. Professor Dan Cohe-nin iddiasına görə dindarlıq, Allaha inanmaq insanın eqoizmini azaldır və

İxtisasın nə günahı?

Amerikalı sosioloqların fikrincə, bəzi ixtisaslar valideynlik borcunu yerinə yetirməkdə problem yaradır.

Ayova Universitetindən olan mütəxəssislər amerikalılar arasında onların valideyn kimi nə qədər uğurlu olması, həmçinin hansı ixtisasların müəyyən xarakterik xüsusiyyətlərlə assosiasiya olunması ilə bağlı sorğu keçiriblər.

Məlum olub ki, vəzifələri insanların şüurunda aqressiya (polislər, vəkillər, siyasətçilər...), zəiflik (katiblər) və ya işdə şəxsi ünsiyyətin olmaması ilə assosiasiya olunan insanlar (zavod fəhlələri) pis valideynlər hesab edilir. İşləri ilə əlaqədar insanlarla daha çox ünsiyyətdə olanlar isə ətrafdakılar tərəfdən yaxşı valideynlər kimi qəbul edirlər. Müəllimlər, məktəb direktorları, tibb işçiləri və professorlar belə ixtisas sahiblərinəndir.

Təəssüf ki, "qeyri-valideyn" ixtisaslarının nümayəndələri hansısa məqamda ictimai fikrin tə-

siri altına düşür və sonralar real olaraq valideyn kimi vəzifələrini pis yerinə yetirirlər.

İndi psixoloqlar valideynlik borcunu layiqincə yerinə yetirməkdə çətinlik çəkənlərə kömək etmək istəyirlər.

Alimlər kökəlmənin səbəbini aşkar ediblər

Böyük Britaniyadan olan alimlər müəyyən ediblər ki, kökəlməyə düzgün seçilməyən qablar səbəb olur. Əlavə çəkiddən xilas olmaq üçün böyük boşqablarda yeməyi dayandırmaq kifayətdir.

Alimlər pəhriz saxlamağı və idman zalları sevməyən adamlar üçün arıqlama üsullarını axtarmaqda davam edirlər. Bu dəfə onlar, sadəcə olaraq, böyük yeməxana ləvazimatlarından, boşqab və stəkanlardan imtina etməyi təklif ediblər.

Onların fikrincə, hər şey psixologiyadan asılıdır: böyük boşqabı görürüksə, böyük porsiyaya istəyirik və nəticədə lazım olandan çox yeyirik.

Məqalə müəllifləri hesablayıblar ki, böyük porsiyalardan imtina edən orta statistik britaniyalı qəbul etdiyi kalorini 16%, amerikalı isə 29% azaldır. Bu nəticəyə 6711 könüllünün iştirak etdiyi 61 araşdırma əsasında gəlinib.

"Adətən hesab edirlər ki, çox yeməyə və kökəlməyə insanın şəxsi keyfiyyətləri səbəb

olur, lakin bizim tədqiqatlar mühitin mühüm rolunu üzə çıxardı. Porsiyaların həcmi azalması, zərərli qidaların cəlbədiciliyinin və mağazalarda onların asanlıqla tapılmasının məhdudlaşdırılması çoxyemə riskini aşağı salmaqda kömək edəcək" - tədqiqat müəllifi, xanım Qaret Hollands bildirib.

Oxşar arıqlama üsulunu amerikalı alimlər də təklif ediblər. Kornel Universitetinin mütəxəssisləri hesab edirlər ki, sadəcə olaraq, yemək porsiyasının həcmi azaltmaq lazımdır. Bu yolla cəmi on nahar vaxtında istehlak olunan yağın miqdarını 500 qrama endirmək və ildə orta hesabla 11 kiloqram arıqlamaq olar.

Tahir DADAŞOV

"Şəfa şirəsi"

Çin təbiblərinin tövsiyə etdiyi bu içki 3 ay ərzində orqanizmdə əsl möcüzə yaradır. Elə buna görə, loğmanlar onu "Şəfa şirəsi" adlandırıblar.

Hazırlanma qaydası çox sadədir və böyük vaxt aparmır. "Şəfa şirəsi" üçün bir kiçik çuğundur, iki kök, bir alma lazımdır. Hər üçünü yuduqdan sonra qabığını soymaq, xırda-xırda doğrayıb şirəçəkəndə çəkmək lazımdır. Çəkildikdən dərhal sonra içmək məsləhət görülür.

"Şəfa şirəsi":

- Xərçəng xəstəliklərinin profilaktikası üçün effektiv vasitədir;
- Böyrək, qaraciyər, mədəaltı vəzi xəstəliklərinin qarşısını alır;
- Yüksək qan təzyiqi olanlar üçün keyirlidir;
- Orqanizmin immun sistemini gücləndirir;
- Görmə qabiliyyətini yaxşılaşdırır;
- Əzələ ağrılarını aradan qaldırır;

- Zərərli maddələri orqanizmdən xaric edir;
- Bağırsaqların fəaliyyətini yaxşılaşdırır;
- Ağızdan xoşagəlməz qoxunu götürür;
- Orqanizmə lazım olan gündəlik vitamin tələbatının əsas hissəsini ödəyir.

Bu içki ilə artıq çəkiddən də asanlıqla xilas olmaq mümkündür. "Şəfa şirəsi"ni hər gün eyni vaxtda, səhər saatlarında, qida qəbulundan bir saat əvvəl, yaxud bir saat sonra içmək tövsiyə olunur.

Hər birimiz möcüzəyik

İnsan bədəninin möcüzələri haqda bəzi məlumatları sizə təqdim edirik.

Bədənimizdəki damarların ümumi uzunluğu 96 min kilometrdir. Bu uzunluq ilə dünyanı 3 dəfə dolaşmaq olar.

İnsan beyni dəqiqədə 1000 kəlmə oxuya bilər.

İnsan saç 12 ton çəkisi olan yük qaldıra bilər.

İnsan bədənindən 30 dəqiqədə çıxan enerji ilə 4 litr suyu qaynatmaq olar.

İnsanın sümüyü 9 ton yük qaldıra bilər.

Körpələrin əksəriyyəti mavi gözlü doğulur. Lakin ultrabənövşəyi işıqların təsirindən rəng dəyişir.

Bir dırnağın tam böyüməsi üçün 6 ay lazımdır.

Böyrəklərimizdə 2 milyona yaxın filtr var ki, onlar da hər dəqiqədə 1,3 litr qan təmizləyir.

Hər bir insanın özünə xas qoxusu var. Bu qoxu ancaq əkizlərdə eyni ola bilər.

Çox yuxu görmək yüksək IQ səviyyəsindən xəbər verir.

Səhər yuxudan duranda 1 sm daha uzun oluruq. Bunun səbəbi

onurğa çığırdaqlarımızın gün boyunca yığılmasıdır.

Bədənimiz hər saniyə 25 milyon yeni hüceyrə istehsal edir.

İnsan beyni bütün bədən oksigeninin 20 faizini təkbaşına istifadə edir.

Bəzi qadınlar çox insanla müqayisədə dünyanı daha rəngli görürlər. İnsanların əksəriyyətində 3 tip rəng qəbuledici olsa da, bəzi qadınlarda bu say 4-5 arasında olur.

İlham MƏMMƏDOV

Rusca-İngiliscə-Azərbaycanca dənizçilik terminlərinin izahlı lüğəti

(Əvvəli ötən nömrələrimizdə)

Мореходность судна

SEAWORTHINESS OF VESSEL

Пригодность судна во всех отношениях для совершения предусмотренного рейса, то есть судно должно иметь такие мореходные качества, которые способны противостоять обычным опасностям, связанным с торговым мореплаванием, и обеспечить сохранную перевозку данного груза. Обычно любой чартер содержит условие, согласно которому судно должно быть "водонепроницаемым, надежным, крепким и во всех отношениях снаряженным для данного рейса". Вместе с тем мореходность судна относится к так называемым подразумеваемым условиям договоров морской перевозки и фрахтования, то есть оно считается включенным туда вне зависимости от его наличия в тексте. В коммерческой практике вопрос о мореходности судна возникает только после появления реальных убытков, связанных с морской перевозкой (недостача, порча, поломка, гибель груза и т.д.). При этом, если судно будет признано мореходным, то судовладелец освобождается от ответственности за такие убытки. В противном случае ответственность за ущерб, причиненный грузу, ложится на судовладельца.

Морская Арбитражная Комиссия, МАК

MARITIME ARBITRATION COMMISSION

Постоянно действующий арбитражный орган при Торгово-промышленной палате Российской Федерации. В компетенцию МАК входит рассмотрение споров, возникающих при торговом мореплавлении, а также вытекающих из отношений по морскому страхованию судов и грузов и др. МАК принимает к своему рассмотрению дела по письменному заявлению заинтересованной стороны при наличии между сторонами соглашения о передаче спора на арбитражное разбирательство. Данное соглашение может включаться в конкретный договор морской перевозки или заключаться в форме специального соглашения. МАК действует на основе правил производства дел в Международной Арбитражной Комиссии.

Морская накладная

SEA WAYBILL, WAYBILL

Документ, выдаваемый морским перевозчиком при приеме груза к перевозке. Морская накладная не является товарораспределительным документом и, в отличие от коносамента, выполняет только две функции: служит доказательством наличия договора перевозки и доказательством приема груза перевозчиком. Перевозчик обязан выдать груз физическому или юридическому лицу, на имя которого выписана морская накладная.

Gəminin dəniz üzgüçülüynə yararlılığı

Nəzərdə tutulan səfəri həyata keçirmək üçün gəminin hər cəhətdən yararlı olması, yəni gəmi elə üzmə keyfiyyətlərinə malik olmalıdır ki, ticarət gəmiçiliyi ilə bağlı təhlükələrə qarşı dayanmağa qabil olsun və verilmiş yükün salamat daşınmasını təmin etsin. Adətən, hər hansı bir çarterdə şərt olur ki, həmin şərtə görə gəmi «sukeçirməyən, etibarlı, möhkəm və bu səfər üçün hər cəhətdən təchiz edilmiş» olmalıdır. Bununla belə, gəminin dəniz üzgüçülüynə yararlılığı dənizlə daşınma və fraxtetmə müqavilələrinin nəzərdə tutulan şərtlərindədir, yəni məndə mövcudluğundan asılı olmayaraq bu şərt müqaviləyə daxil edilmiş sayılır. Kommersiya praktikasında gəminin dəniz üzgüçülüynə yararlılığı haqqında məsələ, yalnız dəniz daşınması ilə bağlı real zərərlərin meydana çıxmasından sonra (yükün çatışmazlığı, xarab olması, sınıması, məhv olması və s.) yaranır. Bu halda gəmi dəniz üzgüçülüynə yararlı hesab edilərsə, gəmi sahibi belə zərərlərə görə məsuliyyətdən azad edilir. Əks təqdirdə yükə dəymiş zərəərə görə məsuliyyət gəmi sahibinin üzərinə düşür.

Деніз Арбитраж Комиссиясы, ДАК

Комиссия, ДАК

Русия Федерациясынын Тикарət-Сəнае Palatasının nəzində daimi fəaliyyət göstərgən arbitraj orqanı. Деніз Арбитраж Комиссиясынын (ДАК) səlahiyyətinə ticarət gəmiçiliyində meydana çıxan, habelə gəmilərin, yüklərin və s.-nin dəniz sigortalannası üzrə münasibətlərdən irəli gələn mübahisələrə baxma daxildir. Tərəflər arasında mübahisənin arbitraj araşdırılmasına verilməsi barədə razılaşma olduqda, ДАК maraqlı tərəfin yazılı ərizəsi ilə işi baxılmaq üçün qəbul edir. Bu razılaşma konkret dənizlə daşınma müqaviləsinə daxil edilə və ya xüsusi saziş formasında bağlanıla bilər. ДАК Beynəlxalq Arbitraj Komissiyasında işlərin icraat qaydası əsasında fəaliyyət göstərir.

Деніз qaiməsi

Денизlə yük daşıyanın yükü daşımaq üçün qəbul etdiyi zaman verdiyi sənəd. Деніз qaiməsi mal üzərində sərəncamverici sənəd deyil və konosamentdən fərqli olaraq, ancaq iki funksiyanı yerinə yetirir: yükdaşınma müqaviləsinin mövcudluğunu və yükün daşıyıcı tərəfindən qəbul olunduğunu sübut edir. Daşıyıcı yükü fiziki və ya hüquqi şəxsə – adına dəniz qaiməsinin yazıldığı şəxsə verməyə borcludur.

Морские опасности

SEA DANGERS

Одно из обстоятельств, освобождающих перевозчика от ответственности за груз в соответствии с Гаагскими правилами. В отличие от событий, носящих характер непреодолимой силы, морские опасности не всегда характеризуются чрезвычайностью и интенсивностью. Иногда перевозчик не может предвидеть их наступления даже при проявлении им должной заботливости (например, посадка судна на мель, необозначенную на карте; столкновение с плавучим объектом; порча груза в результате отпотевания, если в процессе перевозки не мог осуществлять вентилирование трюмов из-за штормовой погоды, не носящей исключительного характера, и т.п.).

Морская политика

MARINE POLITICS

Целенаправленная деятельность государства по защите своих внешнеполитических и внешнеэкономических интересов в международных морских отношениях. Важнейшим направлением морской политики является использование Мирового океана для достижения общих внешнеполитических и внешнеэкономических целей государства как в прилегающем к нему морском регионе, так и за его пределами. Морская политика направлена также и на защиту специфических морских интересов государства, непосредственно касающихся экономического использования Мирового океана. Существенное место в морской политике занимают мероприятия, касающиеся защиты морской среды от загрязнения. Морская политика состоит из самых разнообразных направлений деятельности государства, среди которых можно, в частности, выделить военно-морское, судоходное, рыболовное, экологическое, научно-техническое и др. Важным объектом морской политике являются, например, межгосударственные отношения по поводу использования морских живых и неживых ресурсов. Морская политика государств динамично связана с международным морским правом. Так, конкретные внешнеполитические акции государства в сфере международных морских отношений не могут осуществляться в отрыве от международно-правового режима Мирового океана и вне его рамок.

Морская санитарная декларация

MARINE MEDICAL DECLARATION

Документ, который вручается капитаном судна санитарным властям порта захода. Морская санитарная декларация служит основным документом, содержащим требуемые портовыми санитарными властями сведения о благополучии на борту во время рейса и по приходе судна в порт. Форма декларации установлена Международными санитарными правилами.

Деніз təhlükələri

Haəqa qaydalarına müvafiq olaraq daşıyıcı yükə görə məsuliyyətdən azad edən səbəblərdən biri. Dəfədlənməz qüvvə xarakteri daşıyan hadisələrdən fərqli olaraq, dəniz təhlükələri heç də həmişə fəvqəladəliklə və intensivliklə xarakterizə edilmir. Daşıyıcı bəzən, hətta lazımı qayğıkeşlik göstərdikdə belə, onların başlanmasını əvvəlcədən görə bilmir (məsələn, gəminin xəritədə işarə edilməmiş sayat oturmaları; obyektlə toqquşma; tərləmə nəticəsində yükün xarab olması, əgər daşınma prosesində istisna xarakteri daşımayan fırtınalı havaya görə anbarların ventilyasiyasını daşıyıcı yerinə yetirə bilməyibsə və s.).

Деніз siyasəti

Dövlətin beynəlxalq dəniz münasibətlərində özünün xarici siyasəti və xarici iqtisadi maraqlarını müdafiə etməsi üzrə məqsədyönlü fəaliyyəti. Деніз siyasətinin ən mühüm istiqaməti – dövlətin istər ona bitişik dəniz regionunda, istərsə də onun hüdudlarından kənarında ümumi xarici siyasəti və xarici iqtisadi məqsədlərinə çatması üçün Dünya okeanından istifadə etməsidir. Деніз siyasəti habelə dövlətin bilavasitə Dünya okeanının iqtisadi istifadəsinə dair səciyyəvi dəniz maraqlarının müdafiəsinə yönəldilmişdir. Деніз siyasətində mühüm yer dəniz mühitinin çirkləndirmədən qorunmasına dair tədbirlər tutur. Деніз siyasəti dövlətin ən müxtəlif fəaliyyət istiqamətlərindən ibarətdir, onlar arasında aşağıdakıları xüsusilə qeyd etmək olar: hərbi dəniz, gəmiçilik, balıqçılıq, ekologiya, elmi-texniki və s. Деніз siyasətinin mühüm obyektı, məsələn, dənizin canlı və qeyri-canlı ehtiyatlarından istifadə edilməsi ilə bağlı dövlətlərarası münasibətlərdir. Dövlətlərin dəniz siyasəti beynəlxalq dəniz hüququ ilə dinamik surətdə bağlıdır. Belə ki, dövlətin beynəlxalq dəniz münasibətləri sahəsindəki konkret xarici siyasət aksiyaları Dünya okeanının beynəlxalq-hüquqi rejimindən ayırmaqla və onun hüdudlarından kənarında həyata keçirilə bilməz.

Деніз sanitariya bəyannaməsi

Gəminin daxil olduğu limanın sanitariya hakimiyyət orqanlarına gəmi kapitani tərəfindən təqdim edilən sənəd. Деніз sanitariya bəyannaməsi, səfər zamanı və limana gəldikdən sonra gəminin bortunda salamatlıq barədə limanın sanitariya hakimiyyət orqanları tərəfindən tələb edilən məlumatları əhatə edən əsas sənəddir. Деніз sanitariya bəyannaməsinin forması Beynəlxalq sanitariya qaydaları ilə müəyyənləşdirilmişdir.

(Davamı var)

Havanın çirklənməsindən böyük təhlükə yoxdur

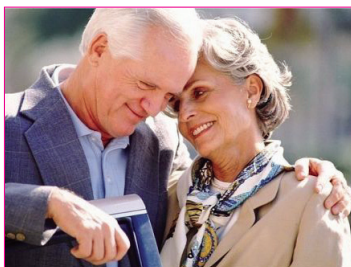

İnsan həyatı üçün ən böyük təhlükənin nə olduğu müəyyən edilib. 2013-cü ildə çirklə hava və xəstəliklər nəticəsində ölənlərin sayı 6 milyon nəfərdən çox olub. Bu göstərici, əsasən, üçüncü dünya və Cənub-Şərqi Asiya ölkələrinə aiddir.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) məlumatında bildirilir ki, xüsusilə Hindistan və Çində havanın çirklənməsi təhlükəli həddə çatıb. Ekspertlər hesab edirlər ki, bu ölkələrin yerli hakimiyyət orqanları ətraf mühitin mühafizəsinə üzrə effektiv fəaliyyət göstərə bilmirlər.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının keçirdiyi tədqiqatın nəticələrinə görə, ötən il Pekində hava elə çirkləli olub ki, hətta uşaqlara və yaşlılara öz mənzillərini tərk etməməyi məsləhət görüblər.

39 yaşdan qocalmağa başlayırıq

Amerika Milli Neyropsixologiya Universitetindən olan tədqiqatçılar qrupu belə nəticəyə gəlib ki, insan orqanizmində ölgünləşmək prosesi 39 yaşdan başlayır. Onlar bu nəticəyə daha çox neyropsixi

diaqnozlaşdırma sahəsində testi xatırladan tədqiqat sayəsində gələ biliblər.

Jurnalistika sahəsində işləyən alimlər tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar, çoxsaylı eksperimentlər və elmi-texniki tədqiqatlara uyğun olaraq yuxarıda təsvir edilmiş fakt öz təsdiqini tapıb.

Alimlər hesab edirlər ki, qocalıq prosesinin 39 yaşda başlamasına gətirib çıxaran əsas amil əsəb hüceyrələrini zərərli təsirlərdən qoruyan unikal maddə mielinin ifrazının azalmasıdır.

Bundan başqa, amerikalı mütəxəssislər bildiriblər ki, insanlar 39 yaşında ürək-damar sistemi və əsəb sistemində daha çox pozuntular hiss etməyə başlayırlar. Onları dayaq-hərəkət aparatındakı sapmalarla bağlı

müxtəlif fizioloji problemlər narahat etməyə başlayır ki, bu da, şübhəsiz, qocalıq prosesinin iş düşdüyünü göstərən amillər sırasındadır.

375 milyon illik balığın qalıqları sərgilənib

Kanadanın şimal qütbündəki Ellesmere adasında aşkar edilən 375 milyon illik balığın qalıqları Kanada Təbiət Muzeyində sərgilənib.

Çikaqo Universitetindəki palentoloqlar tərəfindən tapılan balığın qalıqları üzərində elmi tədqiqat işləri aparılır. Tiktaalik Roseae adlandırılan və dünyanın keçmişinə işıq tutan bu qalıqlar 60 hissədən ibarətdir və qalıqların nümayiş edildiyi muzey Kanadanın paytaxtı Ottava şəhərində yerləşir.

T.DADAŞOV

YARIZARAFAT, YARIGERÇƏK

☞ Düşmən olsalar da, qurd da, çoban da çox vaxt eyni şeylər - sürüdən neçə qoyun aparmaq və qoyunları necə aparmaq barədə düşünürlər.

☞ Tutmasa da, pişik olan evə siçan yaxın düşməz.

☞ Ağıl ən qiymətli şey olmasaydı, başda yox, ayaqda olardı.

☞ Ayağa geyilən qızıldan olsa da başa qoyulmanın yerini verməz.

☞ Özünü necə aparırsansa, o cür də tanırırlar.

☞ Nə çaş, nə coş, bütün ömrün keçsin xoş.

☞ Tülkünün sifətindən heç vaxt şirlik yağmırsa, başqalarının üzündən niyə tülkülük yağmalıdır?

☞ Nəyin bağlı olsa da, alnın açıq olsun.

☞ Pul qazanan da var, pulla qazanan da.

☞ Deyəsən, gözlərim xarab olub. Hara baxırsam, daha çox yaltaq və satqın görürəm.

☞ Həqiqətin ört-basdırına sərf olunan vaxtın mində birini yalanın üstünü açmağa sərf etsələr, dünyanın da işi düzələr, elə mənim də!

☞ Yalançının axırıncı yalanı heç vaxt axırıncı qalmır.

☞ Bu, mənim "kəşfim" deyil: satqınların güzəranı nə qədər yaxşı olsa, satqınlıq da davam edəcək.

☞ Erməniyə ayı demək olar, dayı yox.

☞ Payızdır. Mənim ehtimalıma görə, külək əsən səmtə yığılanların işi indi "xod" getməlidir.

☞ İtə daş atanda itə dəymirsə bu, yalnız daş atanın günahı deyil.

☞ Adam var, bir yalanın üstündən üç yalan deməsə, rahat nəfəs ala bilməz.

☞ Hətta dəvət olsa belə, başqasının havasına oynamaq yaxşı deyil.

☞ Qarnın nə vecinə kimdən irəlidir.

Rasif TAHİROV

Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyası

Dənizçilərin Hazırlanması və Sertifikatlandırılması Mərkəzi Sırası heyət mütəxəssislərinin hazırlanması kursları

2015-ci il noyabrın 2-dən aşağıda göstərilən ixtisaslar üzrə

QƏBUL ELAN EDİR:

- İxtisaslaşmış matros
- İxtisaslaşmış motorçu
- Gəmi elektriki
- Kran maşinisti
- Aşpaz
- Stüard

Təhsil müddəti 6 aydır (3 ay - nəzəriyyə, 3 ay - təcrübə).
Təhsil ödənişlidir - 1500 AzN, 4 (dörd) sertifikat bu qiymətə daxildir.

"Bütün dənizçilər üçün təhlükəsizlik üzrə tanışlıq, ilkin hazırlıq və təlimat"-kursun qiyməti 450 AzN

"Əmniyyətli İdarəetmə Haqqında Beynəlxalq Məcəllə"(sırası heyət)- kursun qiyməti 115 AzN

"Sürətli olmayan xilasedici qayıqlar və sallar üzrə mütəxəssis"-kursun qiyməti 275 AzN

"Gəminin mühafizəsi üzrə ümumi hazırlıq və təlimat"-kursun qiyməti 75 AzN

Əlavə olaraq hər sertifikatın dinləyici tərəfindən ödəniləcək rüsum qiyməti 11 AzN-dir.

Kursa daxil olmaq istəyən şəxslər aşağıda sadalanan sənədləri təqdim etməlidirlər:

1. Rektorun adına ərizə (ixtisas göstərilməklə);
2. Şəxsiyyət vəsiqəsi (əsl və surəti);
3. Tam orta təhsil (orta ixtisas və ali təhsil) haqqında sənəd (əsl və surəti);
4. Sağlamlıq haqqında arayış (forma 086);
5. Fotoşəkil 6 ədəd 3x4 ölçülü.

Sənədlər oktyabrın 12-dən 23-dək saat 10:00-dan 17:00-dək Azərbaycan Dövlət Dəniz Akademiyasının Əhmədli korpusunda qəbul edilir.

Tibbi komissiyadan keçmək üçün 19-21 oktyabr tarixlərində Mərkəzi Dənizçilər Xəstəxanasının poliklinikasına müraciət edə bilərsiniz.

Müsahibə 23-27 oktyabr saat 10:00-dan 17:00-dək Əhmədli korpusunda keçiriləcək.

Bank ödənişi tarixi - 28-29 oktyabr

Dərslər noyabr ayının 2-də saat 15.00-dan etibarən Əhmədli korpusunda başlayacaqdır.

Kurslara 18 yaşından yuxarı və həqiqi hərbi xidməti başa vurmuş gənclər qəbul olunur.

Ünvan: Bakı şəhəri, Xətai rayonu Cavanşir küçəsi, 823-cü keçid.
Əlaqə telefonu: 050 315 13 83 (saat 10:00-dan 17:00-dək) S.Həsənov

REKTORLUQ

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin tabeliyində olan "Səyyar dəniz balıq ovu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti səhmdarlarının nəzərinə!

2015-ci il oktyabrın 19-u saat 10.30-da Səbail rayonu, M.Rəsulzadə küçəsi, 5 nömrəli ünvanda yerləşən "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin inzibati binasında, 8 nömrəli otaqda "Səyyar dəniz balıq ovu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti səhmdarlarının növbədənənar ümumi yığıncağı keçiriləcəkdir.

Yığıncaqda "Səyyar dəniz balıq ovu" ASC-nin icra orqanının formalaşdırılması ilə əlaqədar məsələyə baxılacaqdır.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin tabeliyində olan "Gəmi Təmiri" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti səhmdarlarının nəzərinə!

2015-ci il oktyabrın 19-u saat 14.30-da Səbail rayonu, M.Rəsulzadə küçəsi, 5 nömrəli ünvanda yerləşən "Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin inzibati binasında, 8 nömrəli otaqda "Gəmi Təmiri" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti səhmdarlarının növbədənənar ümumi yığıncağı keçiriləcəkdir.

Yığıncaqda "Gəmi Təmiri" ASC-nin icra orqanının formalaşdırılması ilə əlaqədar məsələyə baxılacaqdır.

Allah rəhmət eləsin

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin rəhbərliyi Dəniz Nəqliyyatı Donanması baş mühasibinin müavini **Azər Səfərova** atası **Hadı Mürsəl oğlu Səfərovun** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Dəniz Nəqliyyatı Donanmasının kollektivi iş yoldaşları **Azər Səfərova** atası **Hadı Mürsəl oğlu Səfərovun** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Xəzər Dəniz Nəqliyyatı Layihə-Axtarış və Elmi-Tədqiqat İnstitutunun kollektivi iş yoldaşları **Larisa Sokolovaya** atası **Leonid Andreyeviç Sokolovun** vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR
Rasif İman oğlu
TAHİROV

ÜNVANIMIZ:
AZ 1003, Bakı şəhəri,
Xanlar küçəsi, 22
TELEFONLARIMIZ
Baş redaktor
(050) 670-33-76,
Redaktor
(070) 252-39-02

Qəzetin təsisçisi
"Azərbaycan
Xəzər Dəniz
Gəmiçiliyi"
Qapalı Səhmdar
Cəmiyyətidir

Qəzet "Dəniz"
qəzetinin kompyuter
mərkəzində yığılmış,
səhifələnməmiş və
"OL" MMC-də
çap olunmuşdur

Şəhadətnamə 271
Sayı 2000
Sifariş 107